

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์ในปีการศึกษา 2540 จำนวน 6 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 6 คน

ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวน 6 คน

ครูหัวหน้ากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 6 คน

ครูผู้สอนคอมพิวเตอร์พื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 22 คน

รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) แบบสังเกตการสอนในชั้นเรียน และแบบศึกษาเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครูหัวหน้ากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร

คอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียน

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสำหรับครูผู้สอนคอมพิวเตอร์พื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพของผู้ให้สัมภาษณ์
 ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร
 คอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียน

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสังเกตการสอนในชั้นเรียนของครูผู้สอนคอมพิวเตอร์พื้นฐานใน
 โรงเรียน

ฉบับที่ 4 เป็นแบบศึกษาเอกสาร เอกสารที่ใช้ศึกษาได้แก่ แผนการปฏิบัติงานโรงเรียน
 กำหนดการสอน แผนการสอน เอกสารการวัดและประเมินผล

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้
 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. จัดทำตารางโครงสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหา

3. สร้างเครื่องมือฉบับร่างทั้ง 4 ฉบับ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณา
 ปรับปรุงแก้ไข

4. นำเครื่องมือวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสมบูรณ์ และความตรงของเนื้อหา และ
 ภาษาที่ใช้

5. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัย

6. นำเครื่องมือวิจัยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่มีการใช้
 หลักสูตรคอมพิวเตอร์ 1 โรงเรียน

7. นำเครื่องมือวิจัยมาปรับปรุงแก้ไข แล้วขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 เพื่อให้แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตการสอน และแบบศึกษาเอกสารมีความสมบูรณ์ครบถ้วน

8. จัดทำเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
 โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้บริหารโรงเรียน
 ประถมศึกษาที่เป็นประชากรในการวิจัยทั้ง 6 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นประชากรด้วยตนเอง โดยแจ้งให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ เพื่อบอกหมายวันเวลาที่เก็บข้อมูลในโรงเรียน

3. ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยที่โรงเรียนเข้าร่วมเป็นโรงเรียนแรก ในเดือนมกราคม ปีการศึกษา 2540 และเดินทางไปเก็บข้อมูลที่โรงเรียนสุราษฎร์ธานี โรงเรียนสามัคคีสถานจิต โรงเรียนนคราเด่นธรรม โรงเรียนปาดะเรืองศึกษา และโรงเรียนปิยมิตรปริดา ในเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ตามลำดับ รวมเวลาที่เก็บข้อมูลทั้ง 6 โรงเรียนประมาณ 6 สัปดาห์

4. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในแต่ละโรงเรียน โรงเรียนละประมาณ 5 วัน โดยสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูล ชี้แจงจุดประสงค์ของการวิจัย สังเกตสภาพทั่วไปของโรงเรียน ขอเอกสารและสถิติต่าง ๆ มาถ่ายเอกสาร เพื่อนำมาศึกษาและนัดหมายวันเวลาที่สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูหัวหน้ากลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ และครูผู้สอนคอมพิวเตอร์พื้นฐาน พร้อมทั้งนัดหมายกับครูผู้สอน เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้เข้าสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครู

5. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูหัวหน้ากลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ และครูผู้สอนคอมพิวเตอร์พื้นฐาน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยใช้คำถามอื่น ๆ ที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและชัดเจนขึ้น การสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ผู้วิจัยได้สังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละโรงเรียน ซึ่งเป็นการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยมีการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนคอมพิวเตอร์พื้นฐานทุกระดับชั้น ระดับชั้นละ 2 ครั้ง แต่ละครั้งใช้เวลา 1 ชั่วโมง

6. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตการสอน และการศึกษาเอกสารของแต่ละโรงเรียนมาวิเคราะห์ โดยยึดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัยเป็นหลัก ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละโรงเรียนมาสังเคราะห์ให้ได้ภาพรวมเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 6 โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยมีหน่วยเป็นโรงเรียน และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์ในแต่ละโรงเรียนก่อนแล้วจึงวิเคราะห์ภาพรวมของทั้ง 6 โรงเรียน โดยมีวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน แต่ละโรงเรียน ทั้ง 6 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานของโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 6 โรงเรียน ที่ศึกษานั้น แยกวิเคราะห์แต่ละโรงเรียน ตามกรอบแนวคิดการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 6 โรงเรียน ในภาพรวม ตามกรอบแนวคิดการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย